

Zorgcontractering in de nieuwe Wmo

Hans Oosterkamp
(hansoosterkamp@bmc.nl, 06-13522396)

Willem de Vries
(willemd DeVries@bmc.nl, 06-51629780)

juli/augustus 2014

Contractering I

- Hoe word je partij? Hoe word je door gemeenten benaderd om aan te bieden?
- Hoofdaannemer/onderaannemer? Welke keus moet je daarin maken?
- Gelden er BTW-verplichtingen?
- Één contract voor een heel samenwerkingsverband; is dat mogelijk?
- Bovenregionale inkoop wordt soms toch weer opgedeeld in inkoop per gemeente. Hoe meest praktisch aan te vliegen.

Contractering II

- De Vektis cijfers stoken niet met de werkelijkheid. Hoe kan de gemeente aan de juiste cijfers komen?
- Beperkt de verkoop zich alleen tot cliënten en producten die nu AWBZ gefinancierd zijn? Of kunnen er ook nieuwe diensten worden aangeboden?
- Onze gemeente stelt dat aanbieders alleen dan kunnen verkopen als ze zowel chronische als herstel arrangementen leveren. Mag dat?
- De gemeente wil bij ons plaatsen afbouwen en in aanbesteding doen. In hoeverre kan de WLZ (en aantallen plaatsen) hiervan uitgezonderd worden?

Vragen in categorieën:

Contractering III

- Bestuurlijke aanbesteding:
 - wanneer moeten de laatste besluiten zijn genomen,
 - welke datum moet de gemeente de gunning hebben afgerond.
 - wat kun je doen als de gemeente zich niet houdt aan afgesproken termijnen.

Informatisering en facturatie

- Hoe voorkom je dat je voor iedere gemeente andere gegevens moet bijhouden (registratie, administratie en facturatie)
- Waar vind je de berichtenstandaarden die gemeenten gaan gebruiken?
- De gemeente is voornemens geen bevoorschotting te doen: dat kost ons voorfinanciering. Mag zij dit besluiten? Zij hebben het geld toch al?

Relevante websites:

www.platform-izo.nl

www.istandaarden.nl

www.visd.nl

Tarieven

- Hoe wordt de hoogte van de tarieven bepaald en door wie?
- Op welke wijze zijn die tarieven beïnvloedbaar?
- Sommige gemeenten stellen integrale tarieven voor.
Is het verstandig om daar in mee te gaan?
- Gemeenten romen budgetten af voor eigen uitvoeringskosten. Wat kun je hier tegen doen?
- Is er op enige wijze beroep mogelijk tegen beleid, verordeningen, besluiten van de gemeente?

Positionering

- Concurrentie staat samenwerking in de weg, die juist nodig is om sluitend aanbod te creëren. Hoe moet je je hier op instellen?
- Van wie is de wachtlijst per 1-1-2015 van de zorgaanbieder of van de gemeente?
- Wat is voor een gemeente (ambtenaar) nu echt belangrijk. Geld, inhoud of publieke opinie?

Vormen van aanbestedingen

Drie gangbare soorten aanbesteding

- Europese aanbestedingen
 - Europese regels van toepassing.
- Openbare aanbestedingen
 - Nationale aanbestedingen. Geen grensoverschrijdend karakter.
- (Meervoudige) onderhandse aanbestedingen
 - Lichter regime. Minder strakke regels van toepassing.

Europees/Openbaar aanbesteden niet altijd nodig

- 2A-diensten wel
- 2B-diensten niet

2B-diensten:

- Wel regels van toepassing (uitgangspunten en procedures)
- Lichter regime (meervoudige onderhandse aanbesteding en publicatieplicht)

Gehanteerde begrippen zijn verwarrend

- Maatschappelijk aanbesteden. Manier om bewoners en maatschappelijke partners bij beleid en uitvoering te betrekken. Zie publicatie Min. BZK maart 2013.
- Bestuurlijk aanbesteden. Wijze van aanbesteden (proces) dat aansluit bij inzichten vanuit de netwerktheorie. Leidt tot een bestuurlijk “convenant” (contract) dat hierop aansluit. Zie publicatie Tim Robbe 2011.
- (Boskoops model)

Drie kernbeginselen voor een geldige aanbesteding:

1. Gelijke behandeling.
 - Alle mededingers moeten op dezelfde wijze behandeld worden en moeten dezelfde informatie krijgen.
2. Transparantie.
 - Vooraf een voor iedereen leesbare beschrijving waarin duidelijk gemaakt wordt wat verwacht wordt. Beslissingen motiveren.
3. Proportionaliteit.
 - Voorwaarden en eisen moeten relevant zijn en in verhouding tot aard en omvang van de opdracht.

Keuzemogelijkheden voor aanbestedende partij

- Openbaar
- Niet-openbaar

- Concurrentie gerichte dialoog
- Onderhandelingsprocedure met aankondiging
- Onderhandelingsprocedure zonder aankondiging
- Prijsvraag

Expertisecentrum Aanbesteden:
www.pianoo.nl

Vereisten en criteria

1. Geschiktheidseisen (financieel, technische en beroepsbekwaamheid)
2. Uitsluitingsgronden (belastingen op tijd betaald, non-faillissementsverklaring, niet veroordeeld zijn voor...)
3. Selectiecriteria (verlengde van geschiktheidscriteria bedoeld om voorselectie te maken)
4. Gunningscriteria
 - Economisch meest voordelige inschrijving (EMVI)
 - Laagste prijs is met de nieuwe aanbestedingswet verboden.

Drempelwaarden 2014/2015

Rijk:

•Leveringen	€	134.000
•Diensten	€	134.000
•Werken		€ 5.186.000

Lagere overheden:

•Leveringen	€	207.000
•Diensten	€	207.000
•Werken		€ 5.186.000

- Productieleveringen (traditionele HbH-bestekken). Al dan niet met prijsbepaling door de aanbestedende dienst. Zeeuwsmodel.
- Afrekenen op resultaten. Rotterdamse-model
 - Schoon en leefbaar huis
 - Primaire levensbehoeften
 - Schone en draagbare kleding
 - Zorg voor kinderen
 - Voeren regie/Zelfredzaamheid

Bereid zelf de aanbesteding voor,
neem initiatief.

- Ga in gesprek met de gemeenten over het proces.
- Zoek de andere aanbieders op om gezamenlijk een plan te trekken.
- Stel het proces van “bestuurlijk aanbesteden voor” (2B-dienst, marktconsultatie, aansluiten bij huidige leveranciers in de regio, etc).

Wees alert op valkuilen en verkeerde keuzes van aanbesteders

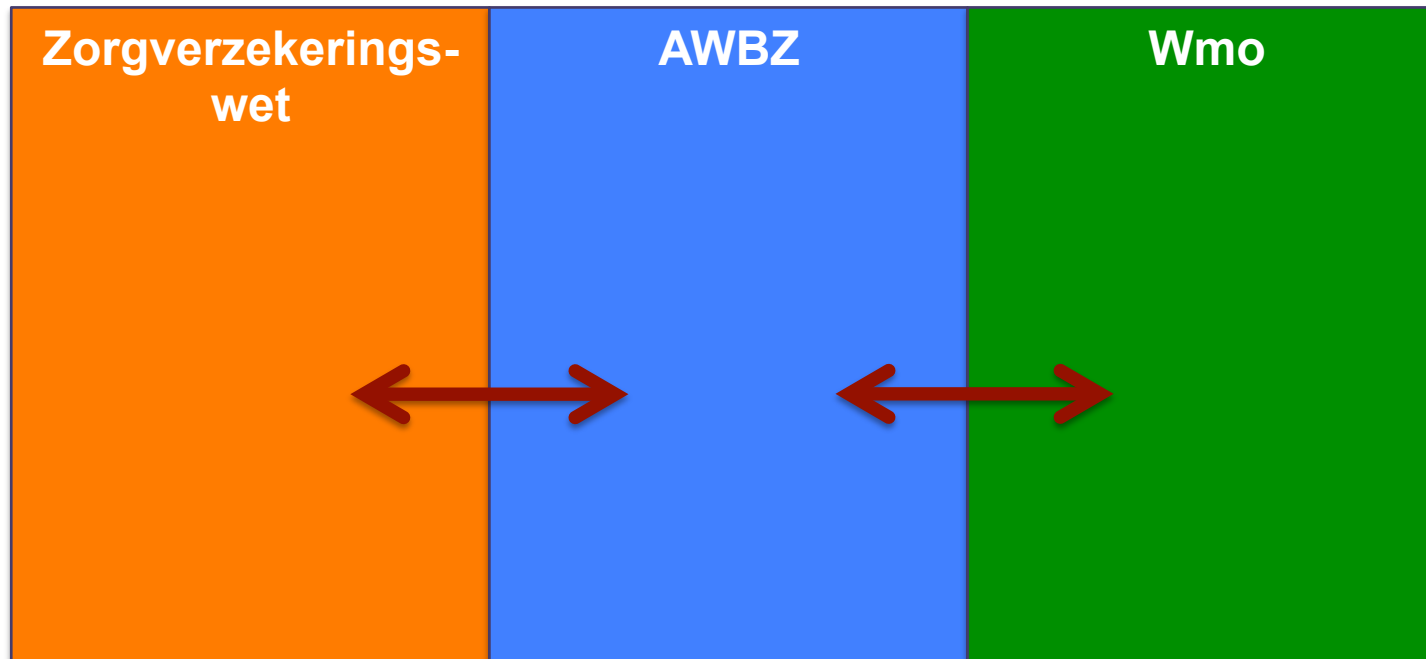
- Meerdere gemeenten als opdrachtgever
- De (on)macht van inkopers
- Niet voorbereid zijn:
 - zorg voor voldoende kennis op gebied van aanbestedingen
 - zorg voor complete stukken zoals KvK-uitreksel, referenties, etc
 - zorg voor goede inzicht eigen bedrijfsvoering (kostprijzen, ict-voorzieningen up to date, etc)
- Onderschatting

Zorgcontractering in de nieuwe Wmo begin van de nieuwe ordening

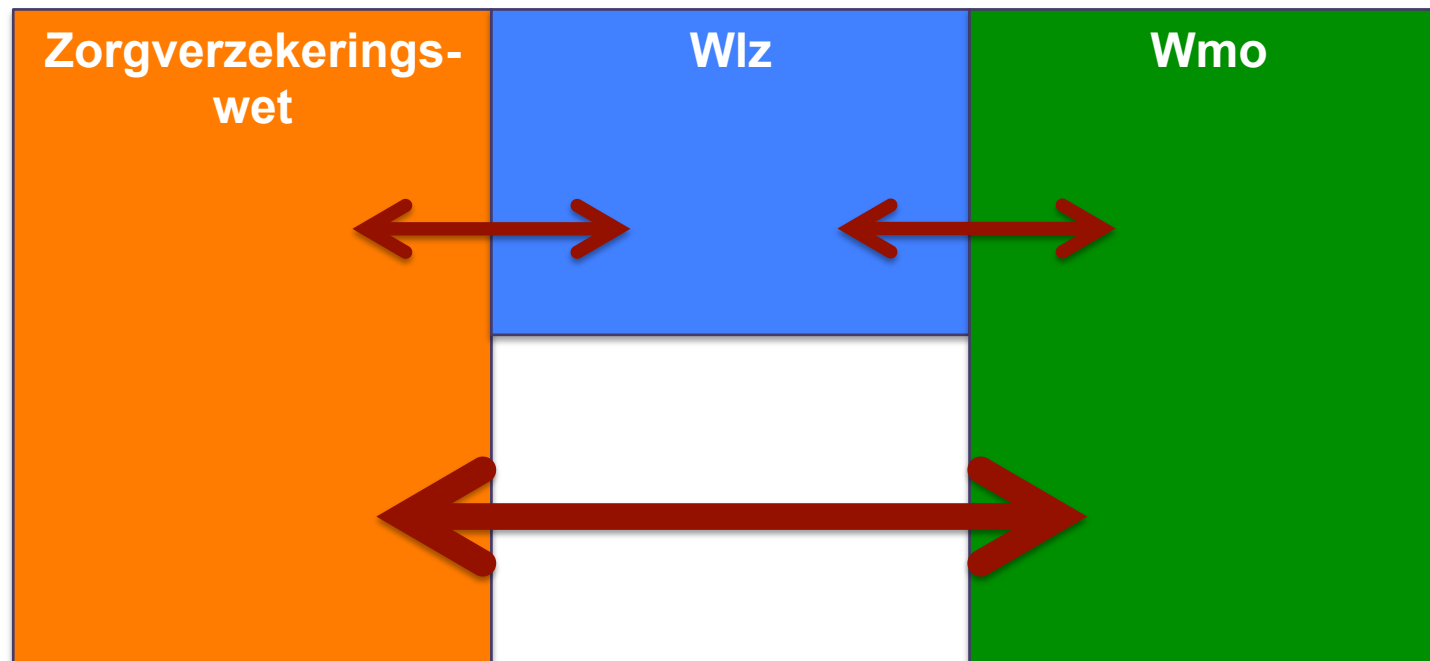
BMC | advies
management

BMC | advies
management

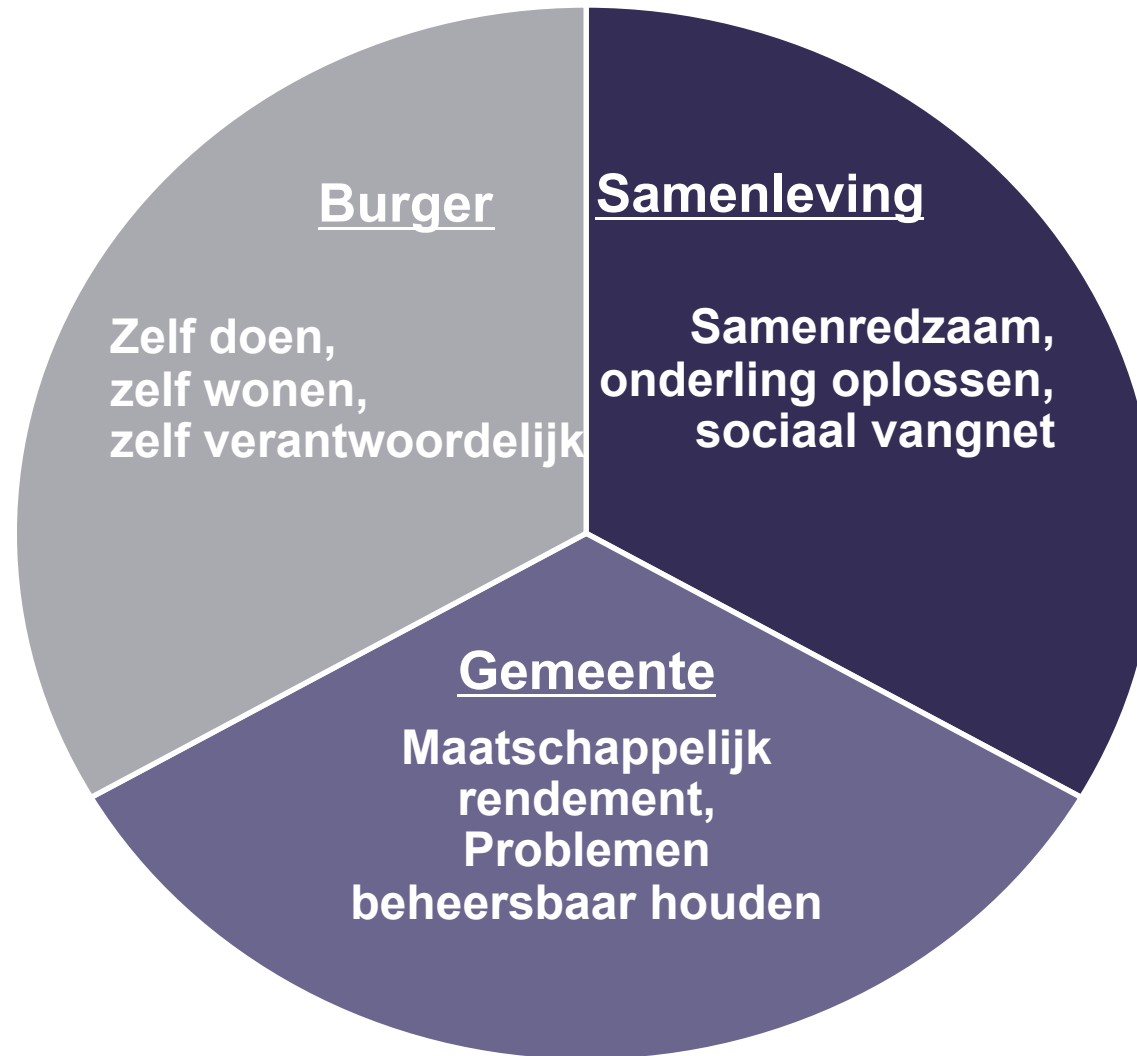
Zorgdomeinen kennen strategische grensgebieden

Zorgaanbieder kiest positie in nieuwe dynamiek door strategische samenwerking gemeente en zorgverzekeraar

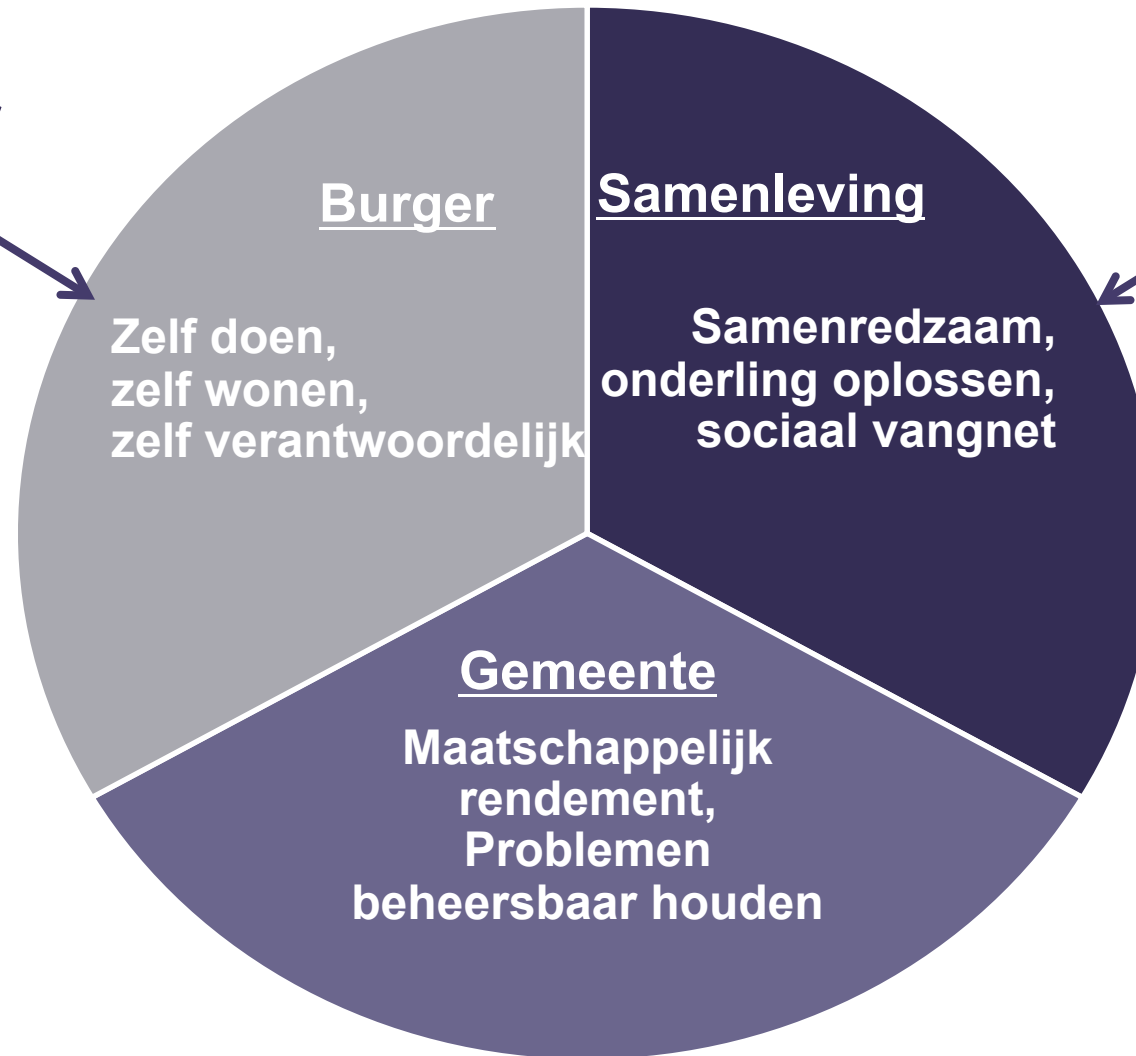
Wmo vanuit 3 perspectieven bekeken

Zorgaanbieder bepaalt zelf waar hij van is

Interventies door
professionals

Interventies door
professionals

Stand van zaken bij gemeenten halverwege 2014

- Visie en kaders vastgesteld: eigen kracht is de basis
- Uitgangspunten Sturing zijn vastgesteld
- Bezuinigingsmogelijkheden worden nu in kaart gebracht (o.a. HH)
- Budgetten en aantallen zijn (grotendeels) in beeld
- Zorginkoop is gestart
- Communicatietraject is opgestart

Nu twee hoofdonderwerpen

- Systematiek van inkoop en bekostiging
- Beheersen van risico's: Toegang tot het sociale domein via Gebiedsteams

Opgave waar gemeenten voor staan

- De ondersteuningsstructuur organiseren.
- Realiseren van bezuinigingen / binnen de (krapper wordende) financiële kaders blijven
- De risico's beheersen
- *Integraal; over de 3 domeinen, vanuit één gezin, één plan, één hulpverlener, één budget.*

Waar hebben we het over?

BUREAU JEUGDZORG
Toegang en indicatiestelling
Meldpunt kindermishandeling AMK
Jeugdreclassering
Jeugdbescherming
Overige taken
JEUGD EN OPVOEDHULP
Ambulant
Pleegzorg
Dagbesteding
Residentieel
Overige taken
GESLOTEN JEUGDZORG
Gesloten Jeugdzorg
JEUGD GGZ
Intake en diagnostiek
Ambulante behandeling
Deeltijd /Dagbehandeling
Klinische/residentiële behandeling
Overige taken

AWBZ BEGELEIDING - VOLWASSENEN
BG individueel
BG groep
Kortdurend verblijf
Vervoer
AWBZ VERBLIJF - JEUGD
ZZP LVG
ZZP VG
ZZP GGZ
AWBZ VERBLIJF (BESCHERMD WONEN) - VOLWASSENEN
GGZ C1
GGZ C2
GGZ C3
GGZ C4
GGZ C5
GGZ C6
GGZ C7

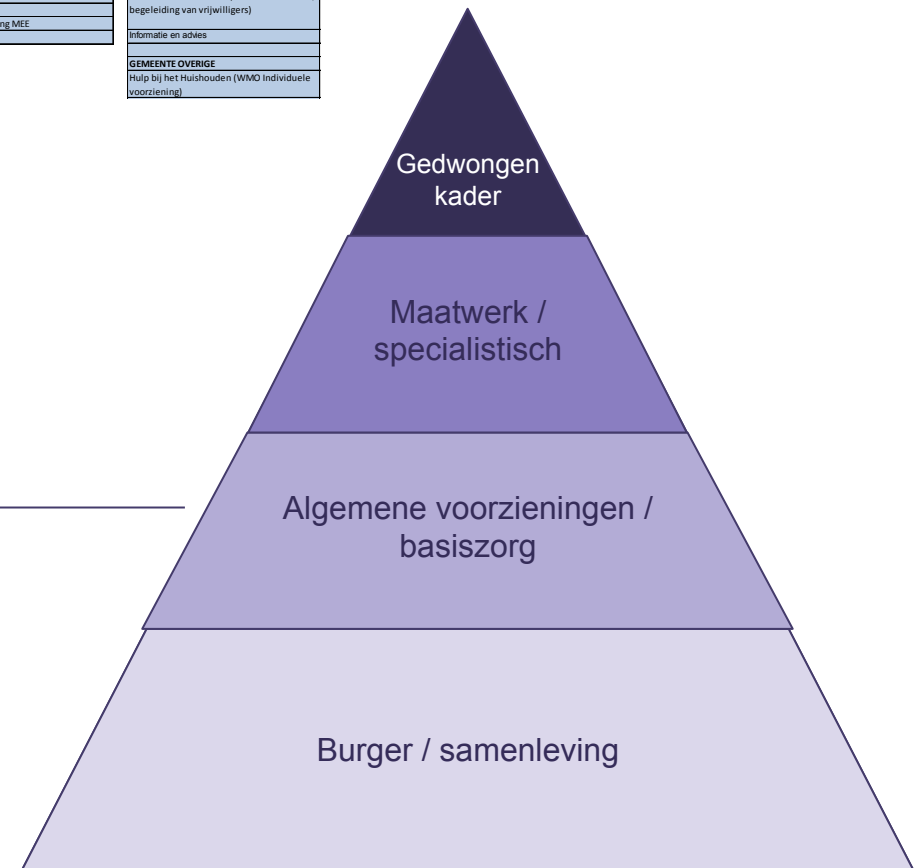
AWBZ PERSOONLIJKE VERZORGING (ONDERSTEUNING BIJ ADL) - JEUGD
PSY
SOM (alleen van toepassing op jeugd)
VG
ZG visueel
ZG auditief
AWBZ PERSOONLIJKE VERZORGING (ONDERST
PSY
VG
ZG visueel
ZG auditief
OVERIGE AWBZ
Clientondersteuning MEE
Inloopfunctie GGZ

LOKAAL PREVENTIEF JEUGDBELEID (VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN)
Individuele ondersteuning
Groepsondersteuning
Collectieve activiteiten (w.o. begeleiding van vrijwilligers)
Informatie en advies
LOKAAL PREVENTIEF WMO BELEID (VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN)
Individuele ondersteuning (bv. Sociale Raadslieden, Maatschappelijk werk, Schulddienstverlening)
Groepsondersteuning (b.v. Opbouwwerk)
Collectieve activiteiten (b.v. Buurthuiswerk, begeleiding van vrijwilligers)
Informatie en advies
GEMEENTE OVERIGE
Hulp bij het Huishouden (WMO Individuele voorziening)

Waar hebben we het over?

BUREAU JEUGDZORG	AWBZ BEGELEIDING - VOLWASSENEN	AWBZ PERSOONLIJKE VERZORGING (ONDERSTEUNING BIJ ADL) - JEUGD	LOKAAL PREVENTIEF JEUGDBELEID (VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN)
Toegang en indicatiestelling	BG individueel	PSY	Individuele ondersteuning
Meldpunt kindermishandeling AMK	BG groep	SOM (alleen van toepassing op jeugd)	Groepssteun
Jeugdclassering	Kortdurend verblijf	VG	Collectieve activiteiten (w.o. begeleiding van vrijwilligers)
Jeugdbescherming	Vervoer	ZG visueel	Informatie en advies
Overige taken		ZG auditief	
JEUGD EN OPVOEDHULP	AWBZ VERBLIJF - JEUGD		LOKAAL PREVENTIEF WMO BELEID (VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN)
Ambulant	ZGP VG	AWBZ PERSOONLIJKE VERZORGING (ONDERSTEUNING BIJ ADL) - VOLWASSENEN	Individuele ondersteuning (b.v. sociale Raadslieden, Maatschappelijk werk, Schuldendienstverlening)
Pleegzorg	ZGP VG	PSY	Groepssteun (b.v. Opbouwwerk)
Dagbesteding	ZGP GGZ	VG	Collectieve activiteiten (b.v. Buurthuiswerk, begeleiding van vrijwilligers)
Residentieel		ZG visueel	Informatie en advies
Overige taken	AWBZ VERBLIJF (BESCHERMDE WONEN) - VOLWASSENEN	ZG auditief	
GESLOTEN JEUGDZORG	GGZ C1	OVERIGE AWBZ	GEMEENTE OVERIGE
Gesloten Jeugdzorg	GGZ C2	Clientondersteuning MEE	Hulp bij het Huishouden (WMO individuele voorziening)
JEUGD GGZ	GGZ C3	Inloof functie GGZ	
Intake en diagnostiek	GGZ C4		
Ambulante behandeling	GGZ C5		
Deeltijd / dagbehandeling	GGZ C6		
Klinische/residentieel behandeling	GGZ C7		
Overige taken			

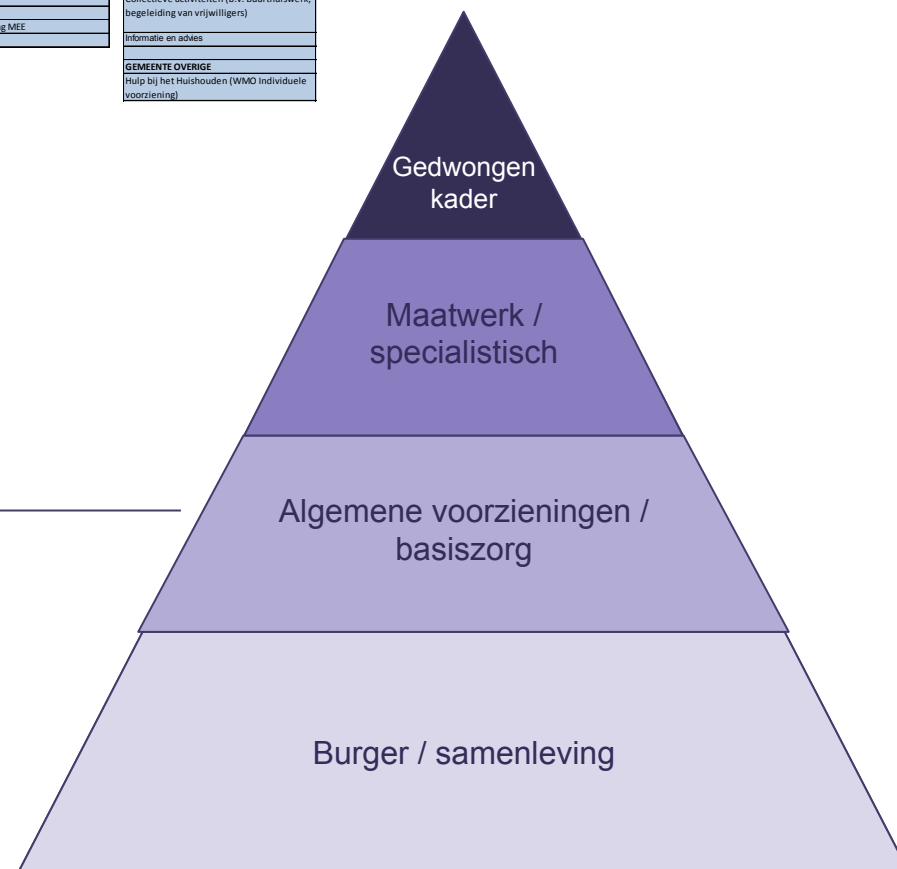
Huidige taken

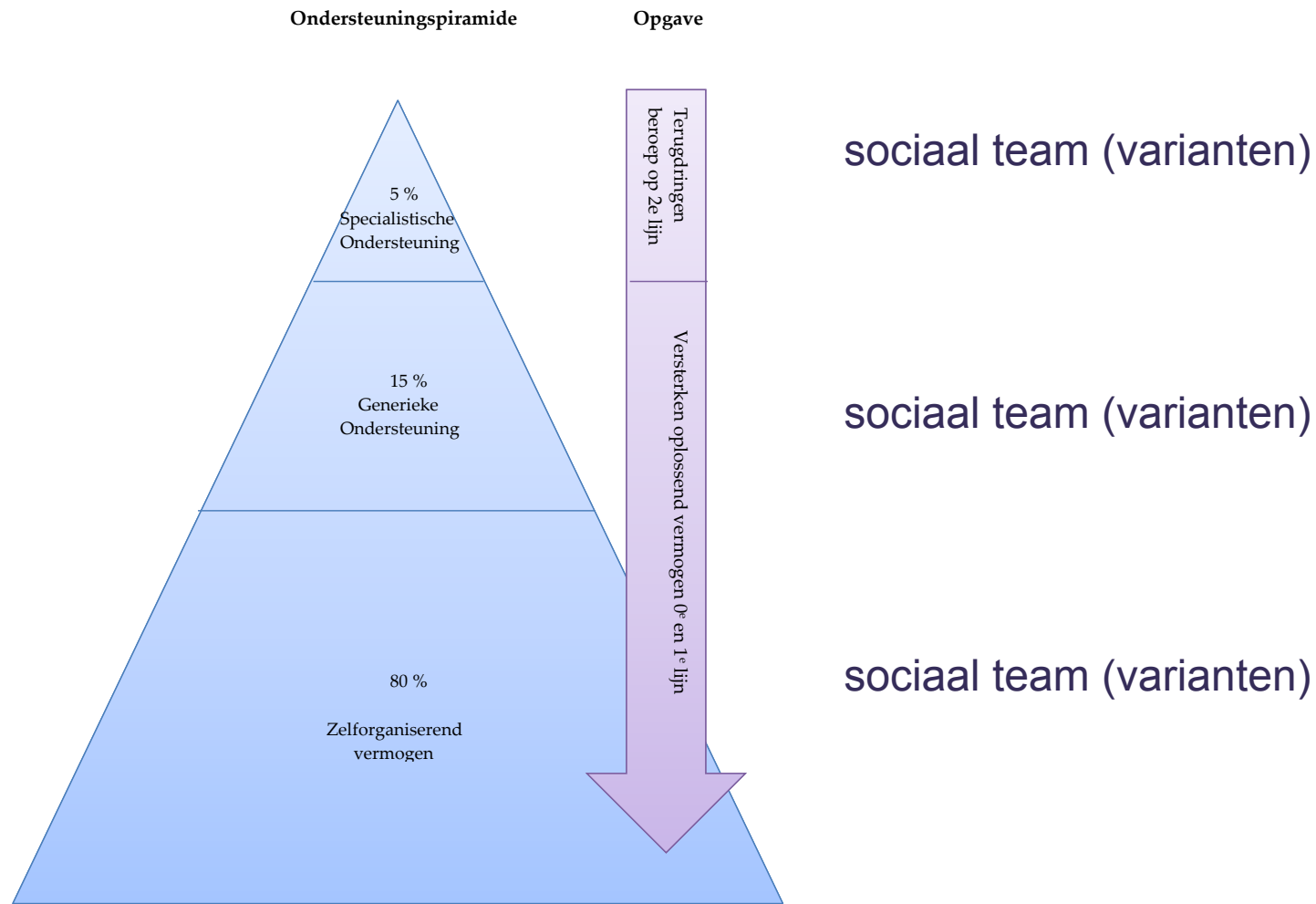
Toegang tot:

BUREAU JEUGDZORG	AWBZ BEGELEIDING - VOLWASSENEN	AWBZ PERSOONLIJKE VERZORGING (ONDERSTEUNING BIJ ADL) - JEUGD	LOKAAL PREVENTIEF JEUGDBELEID (VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN)
Toegang en indicatiestelling	BG individueel	PSY	Individuele ondersteuning
Meldpunt kindermishandeling AMK	BG groep	SOM (alleen van toepassing op jeugd)	Groepsondersteuning
Jeugdclassering	Kortdurend verblijf	VG	Collectieve activiteiten (w.o. begeleiding van vrijwilligers)
Jeugdbescherming	Vervoer	ZG visueel	Informatie en advies
Overige taken	AWBZ VERBLIJF - JEUGD	ZG auditief	
JEUGD EN OPVOEDHULP	ZGP VG	AWBZ PERSOONLIJKE VERZORGING (ONDERSTEUNING BIJ ADL) - VOLWASSENEN	LOKAAL PREVENTIEF WMO BELEID (VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN)
Ambulant	ZGP VG	PSY	Individuele ondersteuning (bv. Sociale Raadslieden, Maatschappelijk werk, Schuldendienstverlening)
Pleegzorg	ZGP GGZ	VG	Groepsondersteuning (b.v. Opbouwwerk)
Dagbesteding	AWBZ VERBLIJF (BESCHERMD WONEN) - VOLWASSENEN	ZG visueel	Collectieve activiteiten (b.v. Buurthuiswerk, begeleiding van vrijwilligers)
Residentieel	GGZ C1	ZG auditief	Informatie en advies
Overige taken	GGZ C2	OVERIGE AWBZ	GEMEENTE OVERIGE
GESLOTEN JEUGDZORG	GGZ C3	Clientondersteuning MEE	Hulp bij het Huishouden (WMO Individuele voorziening)
Gesloten Jeugdzorg	GGZ C4	Inloof functie GGZ	
JEUGD GGZ	GGZ C5		
Intake en diagnostiek	GGZ C6		
Ambulante behandeling	GGZ C7		
Deeltijd / dagbehandeling			
Klinische/residentieel behandeling			
Overige taken			

Via sociaal team

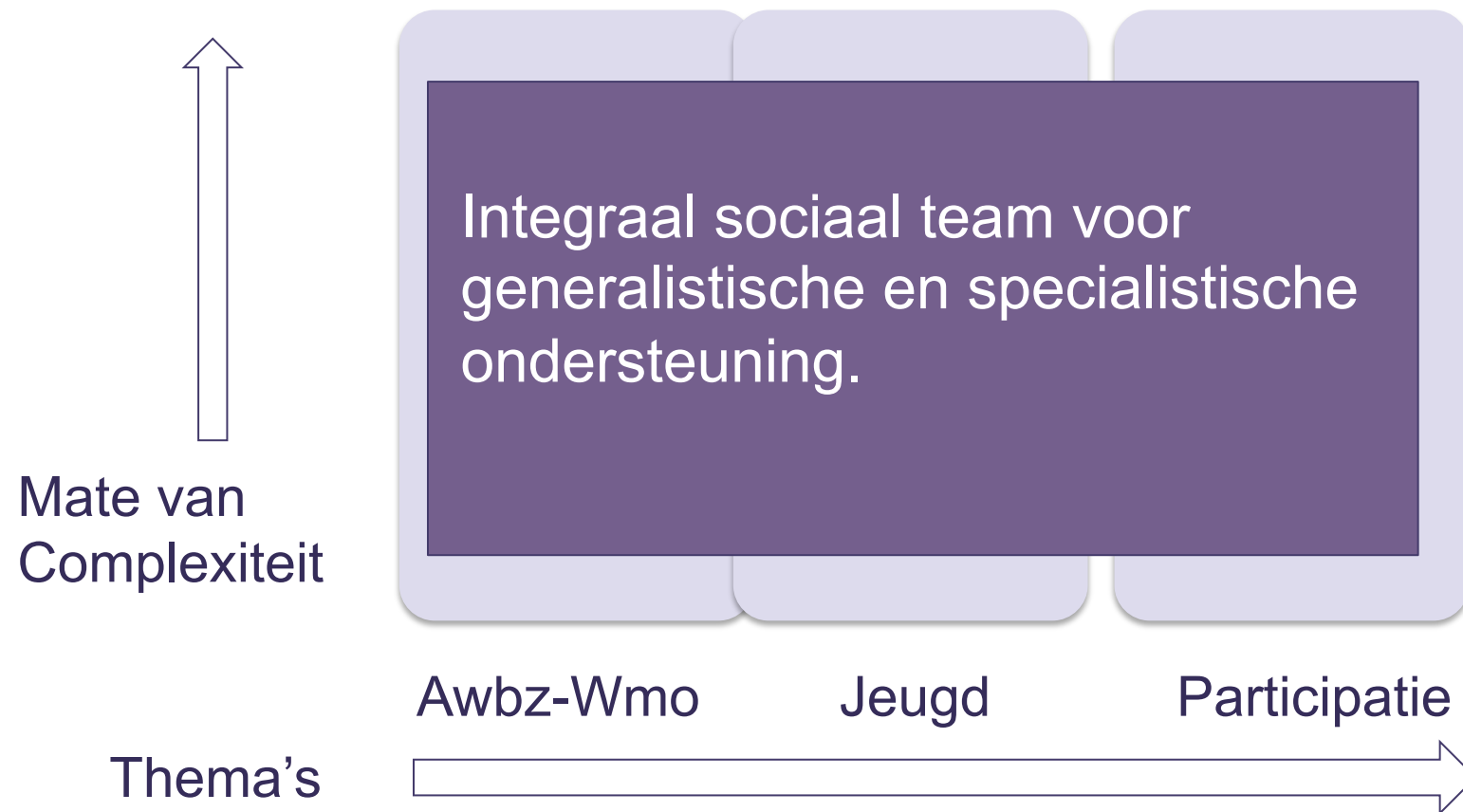

Sociale teams: hype in vele varianten

...

Varianten:

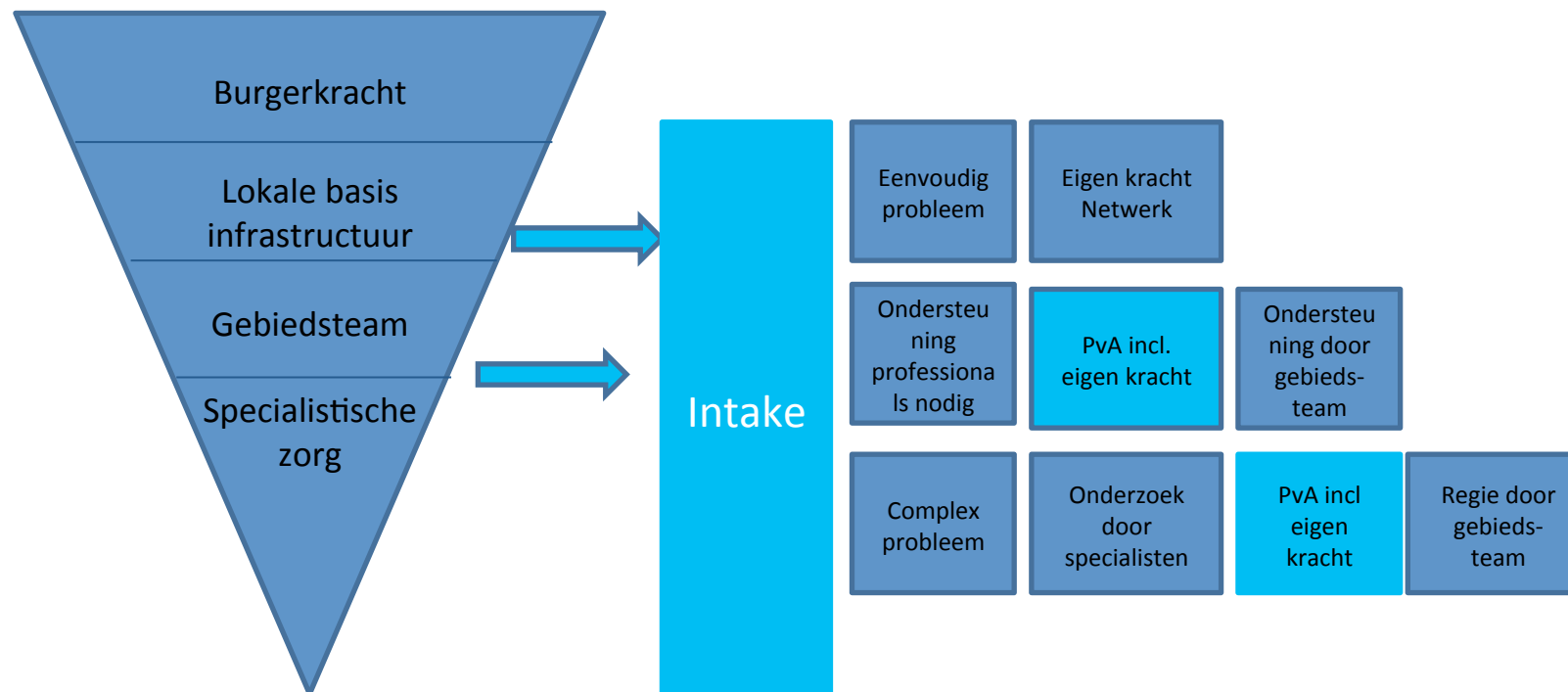

...

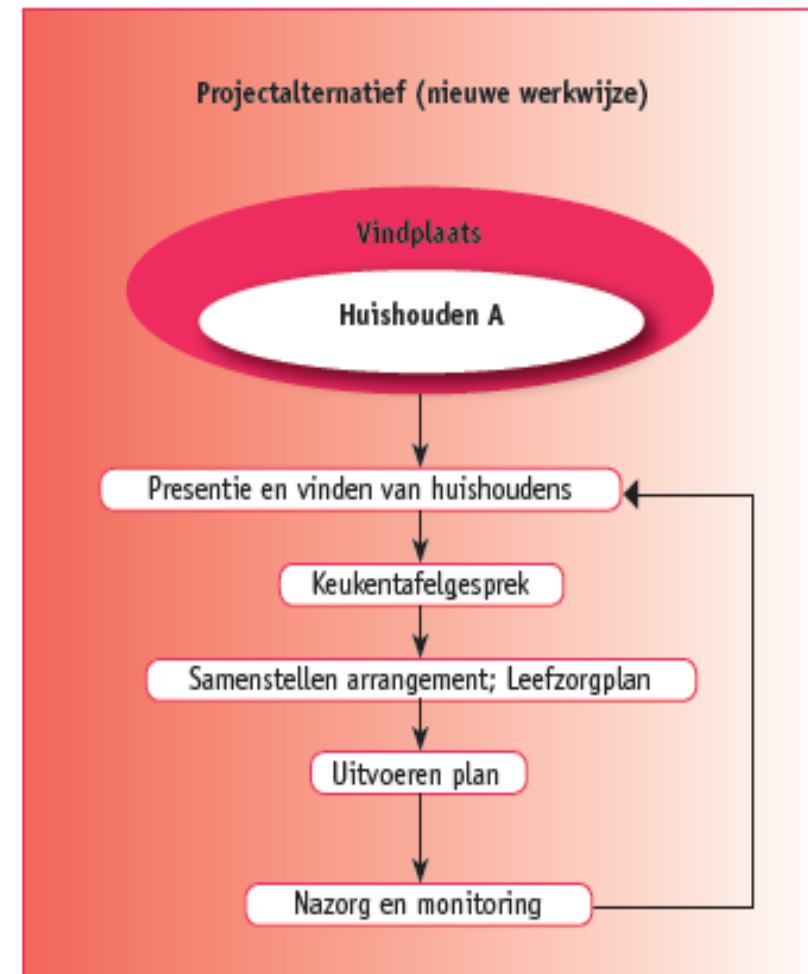
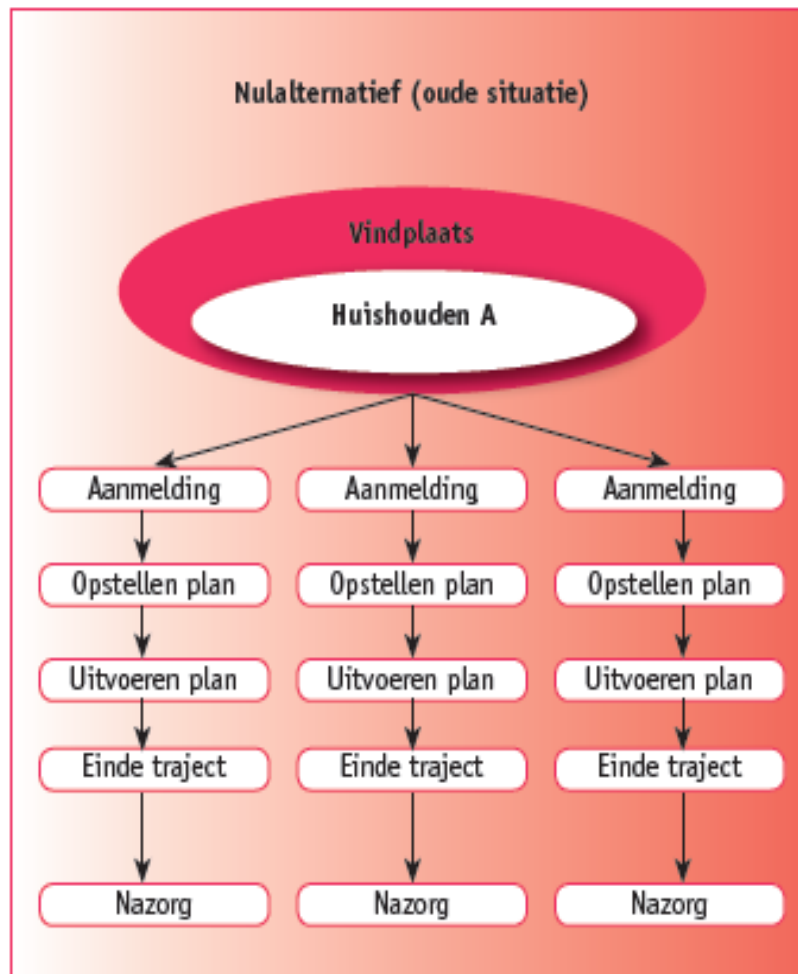
Varianten:

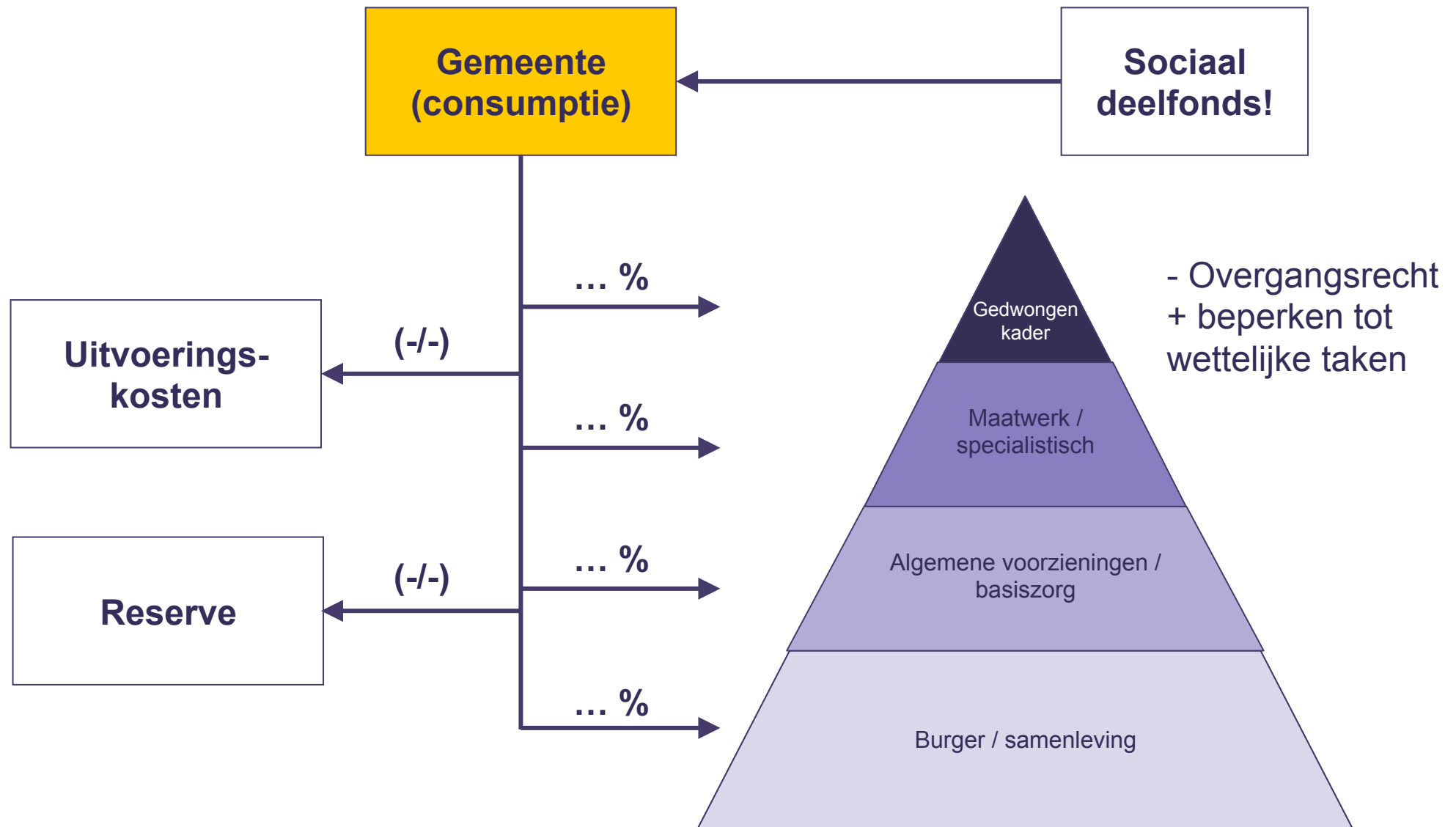
Proces van Toegang

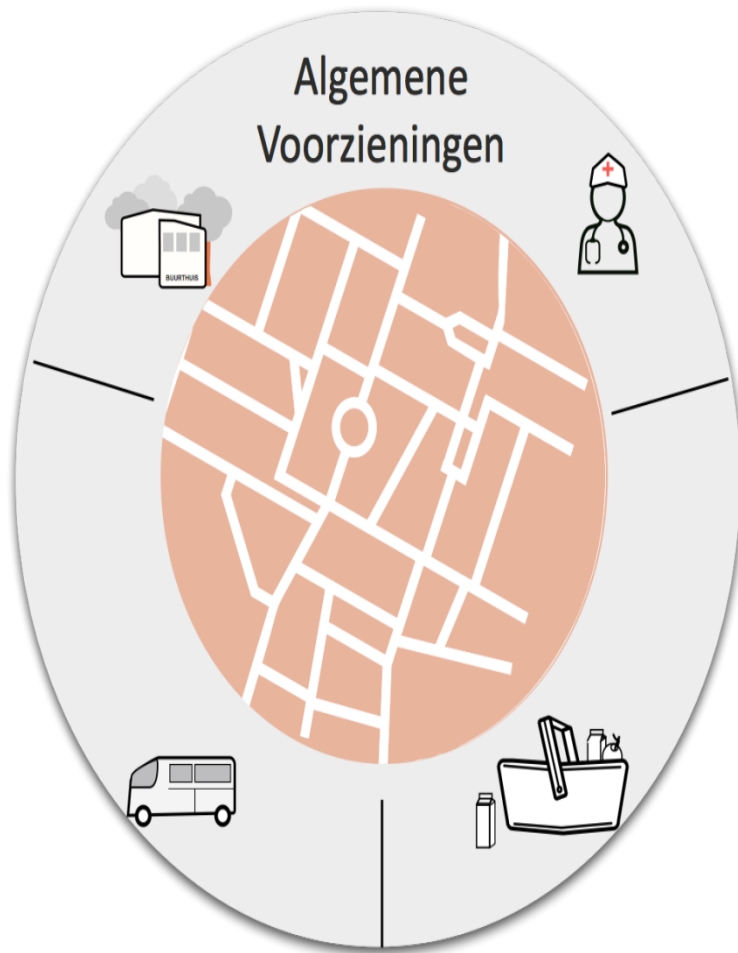
Toegang via gebiedsteams

Toedeling van interne budgetten en de ruimte voor inkoop

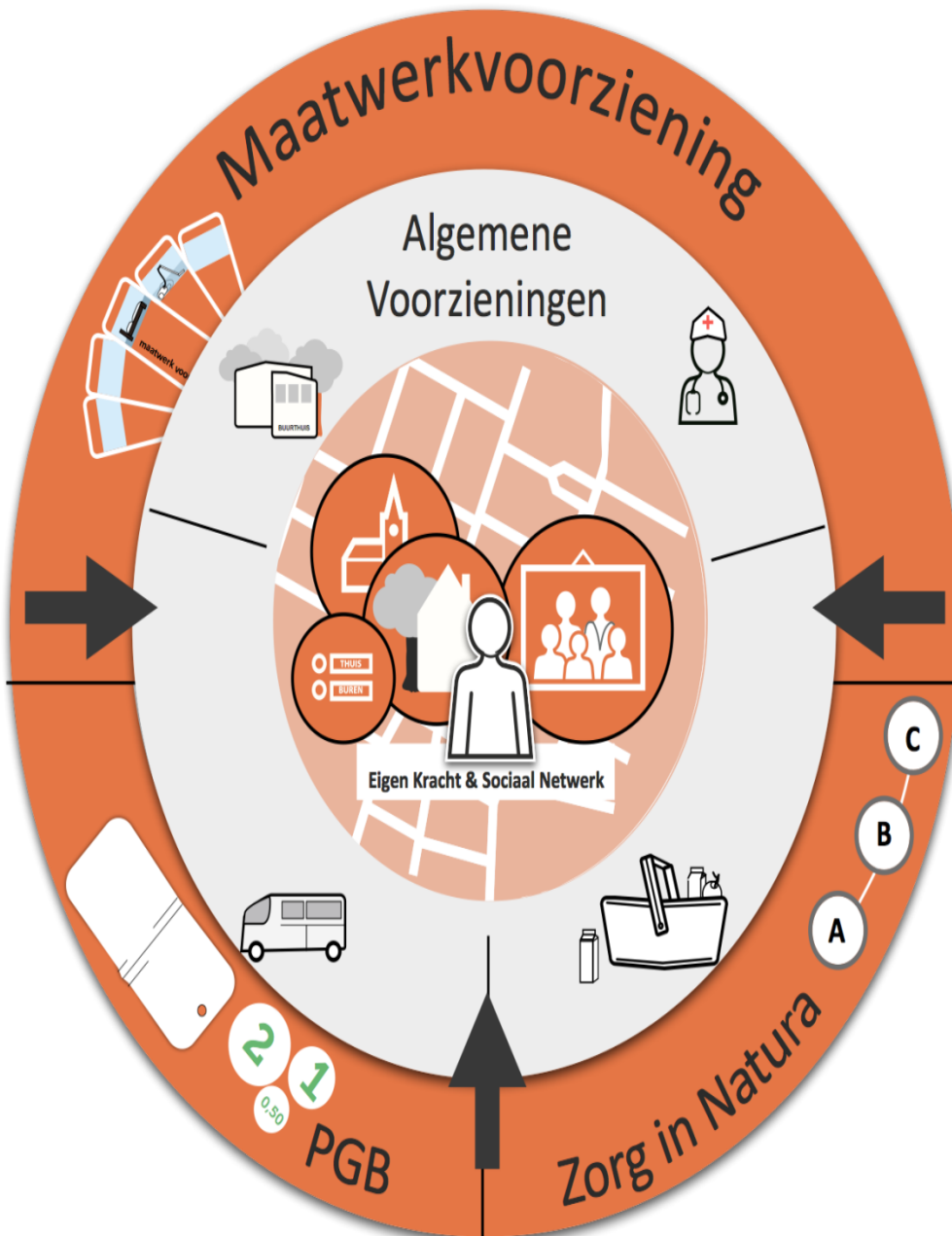
Algemene- en maatwerkvoorzieningen

Denk hierbij aan:

- **bestaande Wmo voorzieningen**
- **cliëntondersteuning**
- **gehele mantelzorgondersteuning**
- **private voorzieningen**
- **brede bewonersinitiatieven**

Algemene- en Maatwerkvoorzieningen:

Denk hierbij aan:

- thuisondersteuning
- logeervoorziening
- activering
- inkomenssteun
- opvang

Zeeuws model: De gemeente contracteert alle aanbieders die voldoen aan bepaalde criteria. De cliënt kiest vervolgens de aanbieder.

Dynamisch selectiemodel: De gemeente contracteert continu iedere aanbieder die voldoet aan bepaalde criteria. Elke cliënt wordt gezien als één separate opdracht. Aan de hand van de criteria zoals wachttijd, cliënttevredenheid en cliëntvoorkeur in het selectiemodel waarop de cliënt invloed kan hebben, volgt automatisch de keuze voor een bepaalde aanbieder.

Veilingmodel: Net als in het Zeeuws model wordt gewerkt met vaste kwaliteitseisen en een onbeperkt aantal aanbieders, maar nu juist met prijsconcurrentie. Het veilingmodel werkt ook met een maximumprijs in de aanbesteding en na gunning kunnen aanbieders met elkaar concurreren per hulpvraag/cliënt

Bestuurlijk aanbesteden: De gemeente treedt in overleg met alle aanbieders die voldoen aan bepaalde criteria. In een onderhandelingsproces bepalen gemeente en aanbieders de voorwaarden voor prijs en kwaliteit.

Catalogus model: De gemeente contracteert alle (eventueel een beperkt aantal) marktpartijen die voldoen aan bepaalde criteria. De cliënt krijgt vervolgens keuze-informatie (catalogus) en een ranking van marktpartijen die volgt uit bepaalde prestatie indicatoren voorgelegd op basis waarvan hij een keuze voor een aanbieder maakt.

Eén-op-één contract: De gemeente sluit een overeenkomst af met één aanbieder voor het leveren van verschillende vormen van ondersteuning. De gemeente nodigt geen andere marktpartijen uit voor het uitbrengen van een voorstel.

Afspraak per cliënt: De gemeente consulteert de marktpartijen op hun competenties, maar sluit geen overeenkomst op voorhand af. Zodra een cliënt of groepen van cliënten zich aandienen, contracteert de gemeente een bepaalde aanbieder en maakt nadere afspraken over de invulling van de ondersteuning op cliënt of groepsniveau.

Keuze afhankelijk van:

- De relatie tussen de gemeente en aanbieders;
- Het aantal te contracteren aanbieders;
- Toegang nieuwe aanbieder(s), concurrentieprikkels ;
- Gezamenlijk ontwikkelen van contractuele voorwaarden;
- Het aantal cliënten.
- Maar ook: keuzevrijheid cliënt (minimaal 2 aanbieders)

Basisvormen:

1. Productiebekostiging
 - a. Persoonsvolgende bekostiging
 - b. Persoonsgebonden betaling voucher
2. Populatiegerichte bekostiging
 - a. Netwerkbekostiging
 - b. wijk- of buurtgerichte bekostiging
3. Functiegerichte bekostiging

	Kenmerken	Varianten	Voordelen	Nadelen	Aandachtspunten
Productiebekostiging	Bij productiebekostiging betaalt de gemeente voor vooraf gedefinieerde diensten (een prestatie) die voor een specifieke cliënt zijn uitgevoerd.	• Persoonsvolgende bekostiging • Persoonsgebonden betaling Voucher	• De direct (en daarmee transparante en controleerbare) koppeling tussen bekostiging, de ondersteuning en de cliënt.	• Voor de aanbieder is er een prikkel om het volume (hoeveelheid ondersteuning) zo groot mogelijk te maken.	• Een heldere beschrijving van de prestatie. • Administratieve lasten kunnen oplopen bij verantwoording op detailniveau.
Populatiebekostiging	Bij populatiebekostiging betaalt de gemeente een (groep van) aanbieder(s) een vast budget om voor een afgebakende groep burgers (deelpopulatie of geografische afbakening) een maatschappelijke taak of opdracht te realiseren.	• Netwerkbekostiging • Wijk- of buurtgerichte bekostiging	• Eén vast budget • Doelmatigheids-prikkel (als gevolg van vaste budget) • Geen volumeprikkel bij aanbieder	• Er is een prikkel voor de aanbieder om zo weinig mogelijk ondersteuning te bieden. • Grote afhankelijkheid van aanbieder(s)	• Heldere afbakening populatie • Formuleren van meetbare resultaten die aan aanbieder toegeschreven kunnen worden. • Het bepalen van het budget per populatie. • Voorkomen van afwentelrisico's • Lange adem in startfase
Functiebekostiging	Bij functiebekostiging betaalt een gemeente een aanbieder een vooraf vastgesteld bedrag voor de beschikbaarheid van een bepaalde functie.	Budget op basis van: • historische kosten • beschikbaar budget • populatiekenmerken	• De eenvoud en de lage administratieve lasten	• De beperkte sturing vanuit de opdrachtgever op het resultaat.	• Heldere omschrijving van de functie en de eisen die aan de functie worden gesteld en de verwachte beschikbaarheid van de functie.